

STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY
K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA BREZNA
ZA ROK 2010

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2010:

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2010 (ďalej len "stanovisko") som spracovala na základe predloženého návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2010, ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli mesta dňa 20.apríla 2011, ako aj na základe finančných a účtovných výkazov, najmä výkazov - „Súvaha k 31.12.2010“, „Výkaz ziskov a strát k 31.12.2010“, „Poznámky“ a „Finančný výkaz o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy zostavený k 31.12.2010“.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU
ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA BREZNA

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2010 z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2010

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2010 (ďalej len „návrh záverečného účtu“) bol spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami mesta Brezna

Návrh záverečného účtu bol spracovaný v súlade s všeobecne záväzným nariadením mesta – „Zásady rozpočtového hospodárenia mesta Brezna“.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne prístupný na úradnej tabuli mesta v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a s § 16 odsek 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

1.4. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

Mesto si splnilo povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zo znenia ktorého vyplýva povinnosť obce dať si overiť účtovnú závierku podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 9 ods. 4).

2. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy: údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, údaje o hospodárení príspevkových organizácií v ich pôsobnosti. Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti a prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov neobsahuje, pretože podľa vyjadrenia vedúcej ekonomického odboru MsÚ mesto v roku 2010 nevykonávalo podnikateľskú činnosť a neposkytlo žiadne záruky v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Vykázaný schodok rozpočtu mesta za rok 2010 je zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Návrh na vysporiadanie schodku rozpočtu je spracovaný v súlade s § 16 ods. 6 až 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

B. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Mesto pri zostavení záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu. V súlade s § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu; ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE

Finančné hospodárenie mesta sa riadilo rozpočtom, ktorý bol schválený mestským zastupiteľstvom.

Rozpočet na rok 2010 bol zostavený ako schodkový; schodok rozpočtu bol naplánovaný vo výške 178 870 €. Bežný rozpočet na rok 2010 bol zostavený ako prebytkový; prebytok rozpočtu bol naplánovaný vo výške 441 504 €. Kapitálový rozpočet na rok 2010 bol zostavený ako schodkový; schodok rozpočtu bol naplánovaný vo výške 620 374 €.

Na vykrytie plánovaného schodku rozpočtu mesto plánovalo použiť prebytok bežného rozpočtu, návratné zdroje financovania a finančné prostriedky vlastných peňažných fondov – rezervného fondu a fondu rozvoja bývania.

Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2010 zmenený 165 rozpočtovými opatreniami; zmeny rozpočtu boli vykonané primátorom mesta na základe novely všeobecne záväzného nariadenia mesta – „Zásady rozpočtového hospodárenia mesta Brezna“, ktorá bola schválená uznesením MsZ č. 123/2007 z 11.9.2007 s účinnosťou od 5.10.2007.

Porovnanie schváleného rozpočtu a rozpočtu po vykonaných rozpočtových opatreniach:

v €

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách
Bežný rozpočet		
Príjmy	9 226 210	9 818 287
Výdavky	8 784 706	10 111 196
Prebytok/schodok bežného rozpočtu	441 504	- 292 909
Kapitálový rozpočet		
Príjmy	450 000	1 826 435
Výdavky	1 070 374	2 393 108
Schodok kapitálového rozpočtu	- 620 374	- 566 673
Rozpočet		
Príjmy	9 676 210	11 644 722
Výdavky	9 855 080	12 504 304
Schodok rozpočtu	- 178 870	- 859 582
Príjmové finančné operácie	501 692	1 183 008
Výdavkové finančné operácie	322 822	323 426
Zostatok finančných operácií	178 870	859 582

Analýza vykonaných zmien rozpočtu mesta za rok 2010:

- negatívne hodnotím, že sa *mestu nepodarilo dodržať východiskové ekonomické ukazovatele schváleného rozpočtu, najmä rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu;*
- napriek dopadom krízy, základné ekonomické ukazovatele schváleného rozpočtu boli zvýšené:
 - pozitívne hodnotím zvýšenie rozpočtu príjmov;
 - *negatívne hodnotím zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov, ktoré nekopirovalo zvýšenie rozpočtu bežných príjmov – bežné príjmy rástli o 6,8 %, bežné výdavky dvojnásobne až o 15,1 %;*
 - zvyšovanie rozpočtu bežných výdavkov malo za následok, že *mesto napriek schválenému prebytku bežného rozpočtu muselo rozpočtovať schodok bežného rozpočtu;*
- zmeny schváleného rozpočtu vykonané v priebehu hodnotiaceho roka, najmä rozpočtu bežných a kapitálových výdavkov boli veľmi vysoké – upravený rozpočet kapitálových výdavkov sa rozpočtovými opatreniami zvýšil viac ako o 100%;
- problémové rozpočtovanie bežných príjmov* (v tejto súvislosti samozrejme nehodnotím rozpočet výnosu dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielovej dane); *problémom je nastavenie nízkej úrovne schváleného bežného rozpočtu, vyššie plnenie bežných príjmov má potom za následok zmeny rozpočtu a vykonávanie veľkého množstva rozpočtových opatrení.*

Tento prístup mesta môžem zdokumentovať údajmi v nasledovnej tabuľke:

v €

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách
Daň z nehnuteľnosti	803 293	845 564
Dane za špecifické služby	477 852	507 029
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	743 668	906 140
Administratívne a iné poplatky	408 484	586 350

Na týchto rozpočtových príjmových položkách došlo k zvýšeniu rozpočtu bežných príjmov spolu až o 411 786 €. Vyššie plnenie príjmov je v súčasnej situácii veľmi pozitívny jav, čo v žiadnom prípade nespochybňujem, naopak, hodnotím to veľmi pozitívne; otázkou však je, či sa tento jav nedá predvídať pri zostavovaní a schvaľovaní rozpočtu, aby bolo možné k predpokladaným príjmom rozpočtovať adekvátne výdavky.

V prípade, že ide naozaj o nepredvídateľné náhodné príjmy, odporúčam do budúcnosti, aby na základe zvýšenia týchto príjmov neboli zvyšované výdavky, ale aby tieto príjmy vytvorili prebytok bežného rozpočtu, z ktorého by bolo možné financovať kapitálové výdavky, resp. do budúcnosti tvoriť rezervný fond.

1.1. PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; kapitálového rozpočtu predstavovali príjmy z predaja majetku.

Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne a kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami zo ŠR a iných verejných rozpočtov.

Za posledné dva roky dochádza k významnému poklesu bežných príjmov. Na tento pokles mesto nedokáže adekvátne reagovať poklesom bežných výdavkov, čo má za následok vyššie čerpanie bežných výdavkov ako plnenie bežných príjmov. Na základe tejto skutočnosti mesto skončilo po prvýkrát od roku 2003 so schodkovým bežným rozpočtom (schodok rozpočtu vo výške 326 939,92 €).

V roku 2010 sa podarilo prekročiť úroveň rozpočtovaných kapitálových príjmov (schválený rozpočet), napriek tejto skutočnosti plnenie kapitálových príjmov bolo nižšie ako čerpanie kapitálových výdavkov.

1.1.1. Plnenie rozpočtu bežných príjmov

Daňové príjmy v roku 2010 nedosiahli úroveň roku 2009, pokles je u výnosu dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Plnenie vlastných daňových príjmov v roku 2010 je vyššie ako v roku 2009, čo vnímam veľmi pozitívne.

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má ale stále výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu:

v tis. Sk a €

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2002	35 000	36 036
2003	37 500	37 527
2004	42 200	42 850
2005	101 925	105 958
2006	118 000	121 423
2007	118 080	135 204
2008	154 900	155 078
2009	5 377 415 €/ 162 000 tis. Sk	4 670 611 €/140 707 tis. Sk
2010	4 437 153 €	3 760 753,41 €

Vývoj dane z nehnuteľnosti v sledovanom období:

v tis. Sk a €

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2002	12 186	11 573
2003	13 330	13 669
2004	14 078	13 338
2005	14 045	19 240
2006	19 000	19 066
2007	18 400	18 849
2008	24 978	24 921
2009	815 869 €/24 579 tis. Sk	815 869 €/24 579 tis. Sk
2010	803 293 €	845 563,84 €

Najväčší podiel na dani z nehnuteľnosti má daň zo stavieb, jej plnenie v roku 2010 je vyššie ako v minulom roku, k rastu príjmov došlo aj u príjmov z dane z pozemkov. Plnenie príjmov z dane z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome je na úrovni minulého roku.

Výnos z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad je na nižšej úrovni roku ako v roku 2009 a navyše v tejto súvislosti opätovne ako po minulé roky **upozorňujem na skutočnosť, že výnos z poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad nepostačuje na krytie bežných výdavkov na nakladanie s komunálnymi odpadmi (tieto sú za rok 2010 až v objeme 628 345,58 €, nárast oproti roku 2009, keď boli na úrovni 599 064 €).**

v tis. Sk a €

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
Skutočnosť 2004	2 450	10 341	547	8 404
Skutočnosť 2005	5 813	19 061	1 479	12 402
Skutočnosť 2006	2 694	15 248	1 125	12 557
Skutočnosť 2007	2 577	14 936	1 336	12 747
Skutočnosť 2008	3 261	20 225	1 436	13 967
Skutočnosť 2009	137 769 €	615 286 €	62 814 €	445 093 €
Skutočnosť 2010	143 176 €	639 536 €	62 851 €	440 469 €

Výber ostatných miestnych daní bol v roku 2010 v porovnaní s rokom 2009 vyšší, až na daň za nevýherné hracie automaty:

v €

	Skutočnosť 2009	Skutočnosť 2010
Daň za psa	14 827	16 021
Za nevýherné hracie automaty	3 825	2 272
Za predajné automaty	421	464
Za ubytovanie	1442	neuložená
Za užívanie verejného priestranstva	43 766	47 803

Nedaňové príjmy - ide o príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov.

Plnenie nedaňových príjmov a porovnanie s minulými rokmi:

v tis. Sk a €

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Nedaňové príjmy	43 729	53 026	51 290	69 065	68 490	1 473 035 €	1 769 192€
Príjmy z majetku	31 764	41 955	34 476	48 771	43 245	935 702 €	906 110 €
Poplatky	11 179	8 912	14 698	17 703	20 146	414 007 €	714 837 €

Vlastné príjmy z majetku sú nižšie ako za uplynulé roky a v niektorých položkách (príjmy z prenajatých budov a objektov ...) aj nižšie ako schválený rozpočet. Pokles príjmov je z titulu nižšieho počtu nájomných zmlúv, z ktorých mestu plynie výnos; podľa vyjadrenia vedúcej ekonomického odboru MsÚ k 1.1.2010 bolo uzatvorených 81 nájomných zmlúv, v priebehu roka 2010 boli uzatvorené 3 nové nájomné zmluvy a bolo ukončených 26 nájomných zmlúv. Klesá aj počet nájomných bytov, k 1.1.2010 malo mesto 159 nájomných bytov; v roku 2010 sa predali 2 byty; počet nájomných bytov k 31.12.2010 je 157. Príjem z nájomných bytov je závislý od platieb nájomníkov, v tomto smere mestu skôr ako príjem z nájomných bytov rastú pohľadávky z týchto príjmov.

Granty a transfery - ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, ide o príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, z Banskobystrického samosprávneho kraja a účelové dary od fyzických a právnických osôb. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základného školstva. V týchto finančných prostriedkov je započítaná aj dotácia zo štátneho rozpočtu účelovo určená na vykrytie výpadku dane z príjmov fyzických osôb u miest a obcí.

1.1.2. Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Mesto sa v roku 2010 vysporiadalo so svojim dlhodobým problémom (plnenie rozpočtu vlastných kapitálových príjmov), schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov sa podarilo prekročiť.

Z analýzy plnenia jednotlivých druhov vlastných kapitálových príjmov je možné konštatovať, že sa nepodarilo splniť naplánovaný výnos z predaja kapitálových aktív (budov a objektov), plnenie schváleného rozpočtu (350 000 €) bolo len na úrovni 26% (90 653 €).

V roku 2010 sa plánovalo s predajom budov na ulici ČSA 4 a Nálepková 3, domu na Záhradnej 1 a budovy pošty na Mazorníku. Tieto predaje majetku sa zrealizovať nepodarilo, až na dom na Záhradnej 1, ktorý bol predaný za 3 900 € (plánovaný výnos z predaja bol 23 000 €). Nad plán predaja bol predaný nasledovný majetok mesta:

- hala na ulici Brezenská 4 (Peter Lamoš Beňovský)	74 647,12 €
- nebytové priestory na Krčulovej (COOP JEDNOTA)	7 482,00 €
- prevádzková budova Banisko (Pavel Belko)	2 090,00 €
- prevádzková budova Záhradná 1 (Ing. Marek Fašang)	3 900,00 €
- byty (splátky + predaje v celku)	2 533,71 €

Plánovaný výnos z predaja pozemkov bol vysoko prekročený (až o 1 008 829 €). V roku 2010 mesto predalo zo svojho majetku nasledovné pozemky:

- pozemky Brezenská	42 423,32 €
- pozemky v Mlynnej	6 935,48 €
- pozemky pre fotovoltaiickú elektrárň	130 000,00 €
- pozemky pre obchodné centrum na Banisku	915 000,00 €
- ostatné	14 470,76 €

Mesto v roku 2010 získalo pre svoje rozvojové programy cudzie zdroje vo výške 638 319 €, tieto zdroje boli účelovo určené na financovanie rekonštrukcie Základnej školy s materskou školou Pionierska 2, vybudovanie viacúčelového ihriska a rozšírenie kamerového systému.

1.2. ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

1.2.1. Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Schválený rozpočet bežných výdavkov vo výške 8 784 706 € bol zmenený rozpočtovými opatreniami na 10 111 196 (rok 2009 len 9 822 211 €), čerpanie bežných výdavkov bolo 10 236 121,17 €; **konštatujem vyššie čerpanie oproti roku 2009 o 687 204 €** (rok 2009 čerpanie len 9 548 917 €).

Schválený rozpočet bežných výdavkov bol vysoko prekročený a to na všetkých rozpočtových položkách, čo malo za následok dosiahnutie schodku bežného rozpočtu.

Schválený rozpočet bežných výdavkov bol rozpočtovými opatreniami upravovaný nie na základe dosiahnutých vyšších bežných príjmov ale na základe skutočného čerpania bežných výdavkov, čo dokumentujú údaje vo finančnom výkaze o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy, v ktorom upravený rozpočet kopíruje čerpanie rozpočtu k 31.12.2010. Na základe tejto skutočnosti bol bežný rozpočet zmenený z východiskovej situácie - naplánovaný prebytok vo výške 441 504 € na plánovaný schodok vo výške 292 909 €; **tento schodok bol v skutočnosti prekročený až o 34 030,92 €.** ***Schválený bežný rozpočet bol rozpočtovými opatreniami upravovaný na základe vyšších kapitálových príjmov, t.j. bežná spotreba bola financovaná z rozvojových zdrojov.***

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

v tis. Sk a €

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2004	205 850	203 999
2005	225 870	221 456
2006	251 785	251 091
2007	233 443	253 698
2008	272 546	272 858
2009	9 571 601 €	9 548 917 €
2010	10 111 196 €	10 236 121,17 €

Na základe zhodnotenia vývoja čerpania rozpočtu bežných výdavkov za uplynulé roky a po analýze čerpania rozpočtu bežných výdavkov v sledovanom roku možno konštatovať, že

- čerpanie bežných výdavkov bolo **vyššie ako upravený rozpočet o 124 926 € a vyššie ako schválený rozpočet o 1 451 415 €;**
- **v roku 2010 sa čerpanie bežných výdavkov zvýšilo v porovnaní s rokom 2009 o 687 204 € čo je viac ako v minulom hodnotenom období** (pre porovnanie ročný nárast 2009/2008 bol 491 702 €);
- porovnávajúc vývoj čerpania výdavkov **stále pretrváva tendencia rastu bežných výdavkov, čo nie je pozitívne s ohľadom na tendenciu znižovania bežných príjmov a aj na reálny pokles ostatných zdrojov realizácie rozvojových programov mesta.**

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov, vybrané položky podľa ekonomickej klasifikácie:

v tis. Sk a €

Skutočnosť rok	Platy	Poistné odvody	Prevádzkové výdavky	Príspevky pre PO	Dotácie
2003	33 967	12 874	26 302	36 221	1 770
2004	35 864	12 975	34 162	47 110	1 378
2005	32 243	11 599	37 033	49 595	3 025
2006	33 665	12 394	36 227	59 450	3 115
2007	34 166	12 603	29 697	62 593	2 420
2008	36 361	13 536	49 088	50 945	4 135
2009	1 348 737 €	532 730 €	1 560 264 €	1 853 307 €	79 627 €
2010	1 299 332, €	514 407 €	2 479 435 €	1 548 581 €	240 485 €

Oproti minulým rokom v roku 2010 došlo k výraznému rastu čerpania všetkých výdavkových položiek, aj výdavky na platy sú oproti roku 2009 vyššie, z dôvodu v čerpaní rozpočtu za platy pre rok 2010 je vo výdavkoch započítaných len 11 mesiacov, bez decembrových výplat, ktoré boli vyplatené na úkor rozpočtu 2011 (pokiaľ by boli vyplatené ešte z rozpočtu roku 2010, bolo by to zas na úkor vyššieho schodku bežného rozpočtu v roku 2010).

Zo všetkých výdavkov, porovnávajúc vývoj minulých rokov, poklesli len výdavky na prevádzku príspevkových organizácií.

Vysoký rast bol zaznamenaný najmä v čerpaní prevádzkových výdavkov (výdavky na tovary a služby), a to najmä u výdavkov na opravy a údržbu a výdavkov na služby.

Vývoj čerpania vybraných položiek bežných výdavkov:

v €

Rozpočtová položka	2010	2009	Rozdiel
Tovary a služby, v tom:	2 479 435	1 560 264	919 168
- opravy a údržba	1 014 641,44	197 726,78	816 914,70
- služby	1 046 048,21	905 361,11	140 687,10

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov, vybrané odvetvia podľa funkčnej klasifikácie:

v tis. Sk a €

Rok	Činnosť úradu	Matrika	Civilná a požiarna ochrana	Mestská polícia
2003	23 501	535	77	6 082
2004	33 819	650	309	6 495
2005	37 596	656	1 019	8 013
2006	39 364	704	878	9 352
2007	42 222	778	930	9 390
2008	47 845	862	396	9 797
2009	1 794 122 €	29 550 €	8 965 €	404 309 €
2010	1 808 206 €	27 355 €	18 386 €	361 180 €

v tis. Sk a €

Rok	Správa a údržba ciest	Nakladanie s komunálnym odpadom	Verejné osvetlenie	Rozvoj obcí	Správa bytov a nebytových priestorov
2003					
2004					
2005	14 008	14 362	5 359	7 617	9 090
2006	13 850	15 007	4 211	10 140	14 892
2007	18 479	15 019	4 054	6 506	11 094
2008	12 489	16 118	4 541	9 259	15 747
2009	636 174 €	599 064 €	135 370 €	266 820 €	41 690 €
2010	1 030 325 €	628 346 €	131 782 €	200 607 €	70 337 €

v tis. Sk a €

Rok	Šport	Kultúra	Soc. služby	Školstvo
2003	7 017	6 266	5 938	90 908
2004	9 082	8 195	6 362	92 743
2005	12 313	9 358	6 589	90 290
2006	14 585	8 060	7 800	100 362
2007	13 904	10 002	9 077	105 202
2008	13 004	8 527	11 731	98 043
2009	500 103 €	300 600 €	472 050 €	3 898 695 €
2010	432 823 €	272 989 €	529 418 €	3 976 294 €

K rastu bežných výdavkov v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo u odvetví:

- činnosť úradu – o 14 084 €
- civilná a požiarna ochrana – o 9 421 €
- správa a údržba ciest – o 394 151 €,
- nakladanie s komunálnym odpadom – o 29 284 €,
- správa bytov a nebytových priestorov – o 28 647 €,
- sociálne služby – o 57 368 €,
- školstvo – o 77 599 €.

V súvislosti s vývojom čerpania bežných výdavkov za uplynulé roky ako aj so zmenou legislatívnej úpravy (pre rok 2011 počínajúc nie je možné zostaviť a ani dosiahnuť schodkový bežný rozpočet) odporúčam prijať racionalizačné opatrenia na zníženie rozpočtu bežných výdavkov s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu a v prípade nedostatku kapitálových príjmov s cieľom vytvoriť prebytok bežného rozpočtu na krytie schodku kapitálového rozpočtu.

1.2.2. Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

Schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 1 070 374 € bol zmenený rozpočtovými opatreniami na 2 393 108 €, čerpanie vo výške 1 913 892,49 € bolo na úrovni 79,98%.

Mesto čerpalo kapitálové výdavky najmä na stavby a rekonštrukcie stavieb, konkrétne:

- na dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna - 500 060,50 €
- na prestavbu a nadstavbu ZŠ s MŠ Pionierska 2 - 709 900,14 €
- na výstavbu parkovacích miest - 110 238,21 €
- na výstavbu autobusovej zastávky na ul. ČSA - 142 115,07 €

- na zateplenie a odvetranie strechy obytného domu s nájomnými bytmi – ulica Nálepškova - 118 179,25 €
- rekonštrukcia ZŠ s MŠ MPČĽ - 21 297,43 €,
- prekrytie ľadovej plochy v „Aréna Brezno“ - 52 220 €.

Mesto použilo kapitálové zdroje aj na výkup pozemkov pod cestami (Kozlovo), na rozšírenie kamerového systému, na obstaranie motorového vozidla pre mestskú políciu, na obstaranie majetku v príspevkových a rozpočtových organizáciách.

Mesto obstarávalo projektovú dokumentáciu (PD), konkrétne:

- PD pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie pre vodovody Potočná, Poľná - 6 360,55 €
- PD pre most Vrbová - 6 919,18 €
- PD pre most Budovateľská - 12 027,85 €
- PD na stavebné úpravy ZŠ MPČĽ - 904,40 €
- PD na rekonštrukciu ZŠ Pionierska 4 - 29 750,00 €
- PD na výstavbu zariadenia pre seniorov - 61 968,11 €
- PD na rekonštrukciu komunitného centra - 9 996,00 €

Plnenie rozvojových programov

V rámci hodnotenia kapitálového rozpočtu osobitnú pozornosť venujem hodnoteniu vývoja rozvojových programov mesta; vychádzam pritom zo skutočnosti, že od roku 2007 sa povinne zostavuje na úrovni mesta viacročný rozpočet a od roku 2009 sa pri tvorbe viacročného rozpočtu povinne uplatňuje programové rozpočtovanie; tieto dve skutočnosti by vo významnej miere mali ovplyvniť najmä rozpočtovanie rozvojových programov ako súčasť kapitálového rozpočtu mesta.

Mesto v roku 2010 pokračovalo v dvoch začatých projektoch a rozvojových programoch:

- ukončilo investičnú akciu „Dostavba a nadstavba zimného štadióna“, na ktorú čerpal úver, ktorý prijalo v roku 2009, prostriedky kapitálového rozpočtu a prostriedky rezervného fondu,
- ukončilo prestavbu a nadstavbu ZŠ s MŠ Pionierska 2, na ktorú použilo finančné prostriedky EÚ, prostriedky kapitálového rozpočtu a prostriedky rezervného fondu.

Niektoré rozvojové programy, schválené v minulých rokoch, boli realizované na úrovni obstarania projektov pre podanie žiadostí na poskytnutie prostriedkov EÚ, obstaranie projektových dokumentácií a realizácie konaní pre stavebné povolenie:

- rekonštrukcia námestia – 3. etapa
- dom dôchodcov - - prestavba ZŠ na DD
- mosty Budovateľská, Vrbová

Nad plánovanú úroveň (rozvojové programy, ktoré neboli schválené v rozpočte na rok 2010) boli realizované stavby a rekonštrukcie:

- rozšírenie kamerového systému – zo zdrojov ŠR a rozpočtu mesta,
- výstavba parkovacích miest – z prostriedkov rozpočtu mesta,
- výstavba autobusovej zastávky na ul. ČSA – z prostriedkov rozpočtu mesta,
- na zateplenie a odvetranie strechy obytného domu s nájomnými bytmi, ulica Nálepškova – z prostriedkov rozpočtu mesta a fondu rozvoja bývania,
- rekonštrukcia ZŠ s MŠ MPČĽ - z prostriedkov rozpočtu mesta,
- prekrytie ľadovej plochy v „Aréna Brezno“ - z prostriedkov rozpočtu mesta.

Za uplynulé sledované obdobie sa počet rozvojových programov „vyvíjal“ nasledovne:

ROK	2006	2007	2008	2009	2010
Počet rozvojových programov	26 +7	42 +7	24 +7	24	27

Vývoj počtu rozvojových programov nemá zmysel analyzovať, pretože počet rozvojových programov, ktoré sa v konkrétnom rozpočtovom roku realizujú, sa mení (doplňa) na základe zmien rozpočtu vykonávaných prostredníctvom rozpočtových opatrení. Doplnené rozvojové programy zvyčajne nie sú evidované v registri rozvojových programov.

Za uplynulé obdobie boli naplánované a v registri rozvojových programov má mesto evidované nasledovné rozvojové programy:

- vybudovanie domu smútku
- rozšírenie starého cintorína
- vybudovanie domu seniorov
- vybudovanie priemyselného parku Rohozná
- vybudovanie nového kúpaliska na Mazorníku
- vybudovanie dopravného ihriska
- vybudovanie oddychovej mestskej zóny - Lesopark Lazná
- vybudovanie Hlaviny 2
- vybudovanie kompostárne – 1.etapa
- vybudovanie vodovodov Podkoreňová, Osloboditeľov, Potočná, Poľná, Rovne
- vybudovanie mostu Bujakovo
- vybudovanie bioplynovej stanice Podkoreňová
- výstavba autobusových zastávok na ul. Švermova
- výstavba nových parkovísk v meste
- vybudovanie otočky autobusov na Mazorníku pri SOU
- rekonštrukcia mostov Mliekarenská, Budovateľská a Vřbova
- rekonštrukcia radnice
- rekonštrukcia mestskej veže
- rekonštrukcia kotolní ČSA, ŠLN – drevné štiepky
- stavebné úpravy mestského domu kultúry
- rekonštrukcia strechy Synagóga
- rekonštrukcia hrobky Lehotských
- zateplenie a rekonštrukcia ZŠ s MŠ Pionierska 4
- nadstavba materských škôl
- rekonštrukcia svahu na Baštovej ulici po zosuve

a projekty:

- prevencia bezpečnosti cestnej premávky
- dopravná obsluha a organizácia dopravy
- legalizácia kanalizácií
- zariadenie na hasenie – odberné miesta, štúdia

(v registri nie sú uvedené rozvojové programy, ktoré boli v uplynulom období zrealizované ale sú v ňom uvedené rozvojové programy, ktoré sa už čiastočne zrealizovali).

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že mesto má vysoký objem rozpracovaných projektov a rozvojových programov, u ktorých boli preinvestované nemalé objemy kapitálových výdavkov, o čom svedčí zostatok na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku vo výške 986 782 €. Z pohľadu viacročného rozpočtu na nasledujúce roky nie sú rozvojové programy rozpočtovo kryté, t.j. finančne zabezpečené.

Situáciu od roku 2010 značne komplikuje aj skutočnosť, že mesto je zdrojovo vyčerpané - významne klesol zostatok prostriedkov v peňažných fondoch, navyše tento zostatok je podľa rozpočtu na rok 2011 určený na splácanie úverov a nie na realizáciu rozvojových programov. Mesto nedokáže ani kumulovať nové zdroje na realizáciu rozvojových programov – hospodárenie bežného rozpočtu a rozpočtu celkom skončilo so schodkom. Jediný zdroj na ktorý mesto spolieha sú kapitálové príjmy, t.j. príjmy z predaja kapitálových aktív – majetku mesta. Vychádzajúc z analýzy vývoja plnenia týchto príjmov a vzhľadom k ekonomickej situácii (pretrvávajúca hospodárska kríza a kríza realitného trhu) však ide o veľmi nestabilný zdroj. Z môjho pohľadu situácia je veľmi vážna, mesto už v roku 2011 nemá zabezpečené zdrojové krytie realizácie rozvojových programov (vrátane tých ktoré sa začali realizovať, resp. sú pripravené na realizáciu), na čo som upozorňovala už v mojom stanovisku k návrhu rozpočtu na rok 2011.

Na túto skutočnosť upozorňujem opakovane v mojich stanoviskách k návrhu záverečného účtu ako aj k návrhu rozpočtu (zatiaľ bez akceptácie možných rizík) a preto opätovne v tejto súvislosti odporúčam vykonať analýzu zdrojov a finančných možností rozpočtu mesta na nasledujúce rozpočtové roky a na základe jej výsledkov aktualizovať súčasný register rozvojových programov mesta.

1.3. FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Finančné operácie mesta za roky 2006 – 2010:

v tis. Sk a €

	2006	2007	2008	2009	2010
Príjmové finančné operácie	43 631	55 772	22 536	3 677 453 €	1 183 009 €
Výdavkové finančné operácie	5 251	6 258	6 199	218 102 €	323 426 €

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2010 zapájali do rozpočtu finančné prostriedky:

1. nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v roku 2009	282 786 €
2. prostriedky rezervného fondu	395 812 €
3. prostriedky fondu rozvoja bývania	41 372 €
4. úverové prostriedky	463 039 €

Cez výdavkové finančné operácie sa prostredníctvom rozpočtu uhradili splátky istiny úveru vo výške 323 426 €.

Analýza príjmových a výdavkových finančných operácií:

- mesto zapojilo do príjmových finančných operácií nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v roku 2009 vo výške 282 786 €, aby ich mohlo v roku 2010 použiť na bežné výdavky – 276 712 € a na kapitálové výdavky – 6 074 €,
- mesto zapojilo do príjmových finančných operácií prostriedky rezervného fondu a fondu rozvoja bývania vo výške 323 426 €, aby uhradilo splátku istiny,

- mesto zapojilo do príjmových finančných operácií úverové prostriedky a prostriedky peňažných fondov vo výške 576 796 € (113 757 € - prostriedky peňažných fondov a 463 039 € - úver),
- z môjho pohľadu (pre potreby analýzy vývoja zdrojov) prostriedky peňažných fondov mesto zapojilo do príjmových finančných operácií nad rámec potreby, podľa finančných výkazov vyhotovovaných štvrťročne malo totižto dostatok zdrojov na krytie kapitálových výdavkov a to konkrétne kapitálové príjmy získané v 2.štvrťroku 2010 (predaj pozemkov) a úverové zdroje od začiatku roka 2010.

Zostatok finančných operácií vo výške 859 582,42 € tak vlastne predstavuje zostatok peňažných fondov mesta zapojených do rozpočtu cez príjmové finančné operácie; aj na základe výšky tohto zostatku je zrejмый pokles zdrojov mesta, v roku 2009 zostatok finančných operácií predstavoval sumu až 3 459 351,06 €.

Zo zostatku finančných operácií (teda de facto účtovne zo zostatku finančných prostriedkov na bežnom účte) bude vysporiadaný

- schodok rozpočtu vo výške 403 030,59 €,
- nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku vo výške 68 489,34

a tento zostatok finančných operácií vo výške 388 062,49 € bude „vrátený“ do peňažných fondov.

1.4. VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu; podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet); súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie mesta v roku 2010 dokumentuje nasledovná tabuľka:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie
Bežný rozpočet			
Príjmy	9 226 210	9 818 287	9 909 181
Výdavky	8 784 706	10 111 196	10 236 121
Prebytok/ schodok bežného rozpočtu	441 504	- 292 909	- 326 940
Kapitálový rozpočet			
Príjmy	450 000	1 826 435	1 837 802
Výdavky	1 070 374	2 393 108	1 913 892
Prebytok/ schodok kapitálového rozpočtu	- 620 374	- 566 673	-76 090
Rozpočet			
Príjmy celkom	9 676 210	11 644 722	11 746 983
Výdavky celkom	9 855 080	12 504 304	12 150 013
Prebytok/ schodok rozpočtu	- 178 870	- 859 582	- 403 030

Schodok rozpočtu vo výške 403 030 € bol zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa § 16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú; ide o tieto prostriedky:

- dotácia Úradu vlády SR – viacúčelové ihrisko	39 832,70 €
- nevyčerpané finančné prostriedky na projekt COMENIUS	4 476,99 €
- nevyčerpané finančné prostriedky na projekt ZŠ Pionierska 4	13 828,27 €
- nevyčerpané finančné prostriedky na ZŠ s MŠ MPČL	3 000,00 €
- nevyčerpané dopravné žiakov ZŠ s MŠ Pionierska 2	188,85 €
- nevyčerpané dopravné žiakov ZŠ s MŠ Pionierska 4	112,62 €
- nevyčerpané finančné prostriedky – SOÚ – stavebný úrad	831,90 €
- nevyčerpané finančné prostriedky – SOÚ – opatrovateľská služba	5 335,03 €
- Výnosy – zo zábezpeky na byty	5,69 €
- z prostriedkov ŠR	28,76 €
- mzdy a odvody ŠFRB za 12/2010	848,53 €

celkovo ide o 68 489,34 €.

Mesto skončilo so schodkovým rozpočtom za rok 2010 a z uvedeného dôvodu tieto nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku vyrovná v roku 2011 zo zostatku finančných operácií.

Analýza rozpočtového hospodárenia a výsledku hospodárenia:

- mesto dosiahlo ***schodkový bežný rozpočet vo výške – 326 940 €, schodkový kapitálový rozpočet vo výške – 76 090 € a celkový schodok rozpočtu - 403 030 €***
- zo zostatku finančných operácií, ktoré tvoria prostriedky peňažných fondov zapojených do rozpočtu, bude vysporiadaný schodok rozpočtu a nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku,
- konečný zostatok finančných operácií vo výške 388 062,49 € bude „vrátený“ do peňažných fondov – ***upozorňujem, že ide o pokles zdrojov pre realizáciu rozvojových programov mesta.***

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o vývoji výsledku hospodárenia obce v minulých rokoch:

v tis. Sk /€

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Príjmy rozpočtu obce	230 098	308 802	334 027	322 322	427 203	12 360 816	11 746 983
- bežné príjmy	210 956	268 908	275 183	307 079	335 446	10 581 374	9 909 181
- kapitálové príjmy	19 142	39 894	58 844	15 243	91 757	1 779 442	1 837 802
Výdavky rozpočtu obce	228 980	330 368	318 789	313 057	440 269	14 855 292	12 150 013
- bežné výdavky	203 999	221 456	251 091	253 698	272 858	9 548 917	10 236 121
- kapitálové výdavky	24 981	108 912	67 698	59 359	167 411	5 306 374	1 913 892
Prebytok/ schodok bežného rozpočtu	6 957	47 452	24 092	53 381	62 588	1 032 457	-326 940
Prebytok/ schodok kapitálového rozpočtu	- 5 839	- 69 018	- 8 854	- 44 116	- 75 654	-3 526 933	- 76 090
Prebytok/ schodok rozpočtu	1 118	- 21 566	15 238	9 265	-13 066	-2 494 475	- 403 030

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Aktíva, t.j. majetok spolu krytý pasívami, t.j. zdrojmi krytia, podľa účtovnej závierky predstavujú sumu:

- k 31.12.2010 - 58 321 167 € (brutto), 49 061 111 €(netto)
- k 31.12.2009 - 1 750 238 tis. Sk - 58 097 271 €(brutto), 1 492 651 tis. Sk - 49 546 926 €(netto)
- k 31.12.2008 - 1 646 119 tis Sk (brutto) 1 396 234 tis. Sk (netto)
- k 31.12.2007 - 1 185 024 tis. Sk (brutto) 949 197 tis. Sk (netto),
- k 31.12.2006 - 1 172 930 tis. Sk (brutto) 1 009 979 tis. Sk (netto).

Mestský úrad v majetkovej evidencii eviduje majetok mesta:

a) dlhodobý hmotný, nehmotný a finančný majetok v celkovej hodnote

- k 31.12.2010 - 24 151 095 €
- k 31.12.2009 - 26 605 444 €
- k 31.12.2008 - 940 231 tis. Sk
- k 31.12.2007 - 858 573 tis. Sk,
- k 31.12.2006 - 1 084 127 tis. Sk,
- k 31.12.2005 - 1 067 741 tis. Sk,
- k 31.12.2004 - 799 280 tis. Sk.

b) v tom nezaraďené investície vedené na účte 042-Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v hodnote:

- k 31.12.2010 - 986 782 €
- k 31.12.2009 - 2 644 866 €
- k 31.12.2008 - 218 254 tis. Sk
- k 31.12.2007 - 176 210 tis. Sk
- k 31.12.2006 - 149 593 tis. Sk,
- k 31.12.2005 - 110 330 tis. Sk,
- k 31.12.2004 - 21 334 tis. Sk.

Absolútne hodnotové ukazovatele poskytujú informácie o stave a vývoji majetku od roku 2004, v roku 2010 je zaznamenaný pokles oproti roku 2009.

2.1. BILANCIA NÁKLADOV A VÝNOSOV

Od roku 2008 sa účtuje na akruálnom princípe, pri ktorom sa transakcie vykazujú v období, ku ktorému sa vzťahujú, bez ohľadu na tok finančných prostriedkov. Účtovný výsledok hospodárenia sa zisťuje porovnaním výnosov a nákladov.

Bilancia nákladov a výnosov je pasívna:

Výnosy – 9 296 832 €

Náklady – 10 203 412 €

Účtovný výsledok hospodárenia – strata – 906 580 €, pred zdanením, - 907 842 €, po zdanení.

Najväčší podiel na výnosoch majú daňové výnosy a výnosy z poplatkov (61%), najväčšou nákladovou položkou sú náklady na financovanie rozpočtových a príspevkových organizácií (42%), v tom sú započítané všetky náklady týchto organizácií (5 rozpočtových a 3 príspevkové organizácie), osobné náklady MsÚ a ostatných organizačných zložiek mesta (21%) a náklady na služby MsÚ a ostatných organizačných zložiek mesta (18%).

2.2. BILANCIA POHLADÁVOK

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2001 – 2010:

v tis. Sk a €

Rok	Pohľadávky celkom
2001	6 521
2002	8 098
2003	16 850
2004	21 725
2005	16 808
2006	21 277
2007	20 808
2008	27 105
2009	30 319/1 006 415 €
2010	879 503 €

Situácia vo vývoji pohľadávok sa oproti predchádzajúcemu roku zlepšila, čo hodnotím pozitívne (výška pohľadávok v porovnaní s rokom 2009 klesla). Pozitívne ale nehodnotím výšku pohľadávok po lehote splatnosti – z celkového objemu pohľadávok pohľadávky po lehote splatnosti predstavujú 70% (615 690 €); podľa „Poznámok“, ktoré sú zákonnou súčasťou účtovnej závierky, ide o pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do 1 roka.

Vývoj pohľadávok podľa ich splatnosti:

v tis. Sk a €

Pohľadávky	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Do lehoty splatnosti	3 602	5 710	3 670	10 025	10 435 / 346 381 €	263 813 €
Po lehote splatnosti	13 206	15 567	17 138	17 080	19 884 / 660 034 €	615 690 €

Odporúčam spracovať analýzu pohľadávok mesta so zadenovaním časového horizontu ich splatenia a spôsobu ich vymáhania.

2.2. BILANCIA ZÁVÄZKOV

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 8 750 953 €, **celková výška záväzkov mesta dosiahla úroveň 88% skutočných bežných príjmov za rok 2010**. Najväčší podiel na celkových záväzkoch majú dlhodobé bankové úvery - 55%, dlhodobé záväzky – 32 % a krátkodobé záväzky – 18%.

Všetky dlhodobé a krátkodobé záväzky sú v lehote splatnosti, konkrétne:

- so zostatkovou dobou splatnosti do 1 roka – 414 946 €
- so zostatkovou dobou splatnosti od 1 roka do 5 rokov – 2 657 085 €
- so zostatkovou dobou splatnosti dlhšou ako 5 rokov – 751 708 €

Podľa doby splatnosti záväzkov je jasné, že najbližších päť rokov bude rizikových z titulu splácania záväzkov v ich lehote splatnosti. Pre kondíciu mesta je dôležité, aby mesto bolo schopné splácať svoje záväzky v lehote splatnosti a nevystavilo sa riziku zavedenia ozdravného režimu.

Prehľad vývoja záväzkov za roky 2001 – 2010:

v tis. Sk a €

Rok	Dlhodobé záväzky	Krátkodobé záväzky	Krátkodobé záväzky, v tom záväzky z obchodných vzťahov	Krátkodobé záväzky, v tom iné záväzky	Dlhodobý bankový úver
2001	0	10 256	10 158	98	55 325
2002	0	8 896	8 896	0	69 710
2003	9 343	12 498	9 489	366	55 587
2004	8 769	10 636	7 751	7	49 541
2005	8 212	7 264	7 264	0	107 616
2006	7 642	12 829	8 626	83	102 939
2007	10 140	3 255	3 254	0	97 406
2008	24 006	2 532	2 285	192	91 873
2009	2 985 592 €	659 813 €	77 531 €	25 000 €	4 657 367 €
2010	2 769 874 €	1 053 865 €	50 138 €	3 198 €	4 819 778 €

Vývoj záväzkov má rastúcu tendenciu; mesto eviduje dlhodobé záväzky najmä voči nasledovným subjektom:

- EUROVIA a.s. Košice (banka DEXIA) 1 757 334 €
- SLIAČAN SK a.s. (banka DEXIA) 177 047 €
- MP STAV PLUS s.r.o. (banka DEXIA) 97 396 €

ide o splátky banke DEXIA Slovensko, ktorej uvedené subjekty v zmysle uzatvorených zmlúv postúpili pohľadávky voči mestu za opravu a údržbu miestnych komunikácií a chodníkov, ktoré boli realizované v rokoch 2009 a 2010. *Napriek môjmu odporúčanju (v stanovisku k návrhu záverečného účtu za rok 2009) nevstupovať do ďalších záväzkových vzťahov sa tieto v roku 2010 realizovali a to s vyššie uvedenými subjektami.*

V roku 2010 narástli aj krátkodobé záväzky; voči zamestnancom eviduje mesto záväzok za mzdy za mesiac december 2010 vo výške 97 588 € a v súvislosti s tým aj záväzok voči orgánom sociálneho poistenia a zdravotného poistenia za mesiac december 2010 vo výške 64 431 € a voči daňovému úradu záväzky vo výške 10 889 €.

V krátkodobých záväzkoch je tiež evidovaná časť dlhodobého záväzku subjektov - EUROVIA CESTY Košice a.s., MP STAV PLUS, s.r.o. a SLIAČAN, s.r.o. a časť z úveru ŠFRB:

- EUROVIA a.s. Košice 556 716 €
- MP STAV PLUS s.r.o. 24 348 €
- SLIAČAN SK a.s. 44 244 €
- ŠFRB 22 799 €

3. PREHLAD O STAVE A VYVOJI DLHU

V roku 2009 došlo k významnému zvýšeniu dlhodobých úverových záväzkov oproti minulým rokom (bol prijatý úver vo výške 2 100 000 €), v roku 2010 sa pokračovalo v čerpaní tohto úveru z roku 2009 a tak došlo k nárastu dlhodobých úverových záväzkov oproti roku 2009 (4 819 778 €).

Celková výška dlhodobých úverových záväzkov mesta dosiahla úroveň 48,6 % skutočných bežných príjmov za rok 2010 a 70% skutočných bežných príjmov po odpočítaní cudzích príjmov (grantov a transferov) za rok 2010.

Mesto eviduje dlhodobé úverové záväzky voči nasledovným subjektom:

	rok 2010	/	rok 2009
- DEXIA Banka Slovensko a.s.	4 819 778 €	/	4 673 367 €
z toho : úver z r. 2005	2 682 270 €	/	2 865 944 €
úver z r. 2009	1 993 668 €	/	1 636 961 €
prevzatý úver HOTEL ĎUMBIER s.r.o.	143 840 €	/	154 462 €
- ŠFRB	728 090 €	/	752 160 €
z toho : byty Mazorník	275 408 €	/	283 431 €
byty Nálepškova 11	453 501 €	/	468 730 €

V tejto súvislosti, rovnako ako minulý rok, upozorňujem na skutočnosť, že pre splnenie zákonných pravidiel prijatia návratných zdrojov financovania sa do celkovej sumy dlhu mesta nezapočítavajú záväzky z úverov poskytnutých zo ŠFRB a dlhodobé záväzky voči DEXIA Banke Slovensko, a.s. (splácanie odkúpených pohľadávok DEXIOU banka Slovensko a.s. od realizátorov opráv ciest a chodníkov v rokoch 2009-2010). Na základe takto vymedzených zákonných pravidiel mesto spĺňa a v minulosti vždy spĺňalo podmienky prijatia návratných zdrojov financovania.

Vývoj dlhovej služby za roky 2004 – 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet obyvateľov	22 229	22 106	21 997	21 870	21 745	21 663	21 446
Dlhová služba v €	1 997 510	3 839 541	3 669 853	3 569 873	3 846 478	5 431 874	5 571 486
Dlhová služba na 1 obyvateľa/€	89,86	173,69	166,83	163,23	176,89	250,74	260
Splátky úverov a úrokov v €	329 250	1 833 499	312 156	381 796	375 324	349 387	480 048

Z prehľadu je zrejmý rast dlhovej služby na jedného obyvateľa mesta, čo vyplýva zo zvýšenia dlhovej služby (do dlhu sa nezapočítavajú dlhodobé záväzky).

S ohľadom na vývoj rozpočtového hospodárenia mesta - schodok bežného aj kapitálového rozpočtu za rok 2010, nulový zostatok na fonde rozvoja bývania a nízky zostatok na rezervnom fonde k 31.12.2010 (oproti minulým rokom), dlhodobý vývoj rastu bežných výdavkov neadekvátne k plneniu bežných príjmov - v budúcnosti opätovne neodporúčam zvyšovať dlhové zaťaženie mesta, t.j. neodporúčam zo strany mesta prevziať akékoľvek ďalšie dlhodobé záväzkové povinnosti (úver, odstúpenie pohľadávky apod.).

Argumenty pre moje odporúčanie:

1.

Splátky istiny bankového úveru, splátky istiny a úroku úveru ŠFRB boli a sú financované zo zdrojov peňažných fondov mesta; kondícia peňažných fondov mesta je vyčerpaná (zostatok peňažných fondov k 31.12.2010 je nepostačujúci a predpoklad tvorby peňažných fondov je minimálny). Pre nasledujúce roky nie je možné počítať s týmito zdrojmi splácania bankových úverov.

2.

V prípade nedostatku peňažných prostriedkov v peňažných fondoch mesta splátky istiny bankového úveru, splátky istiny a úroku úveru ŠFRB a splátky dlhodobých záväzkov budú musieť byť financované z vlastných príjmov mesta, ktoré sú ale nedostatočné a nekryjú ani bežné výdavky (keď vychádzam zo skutočného čerpania bežných výdavkov oproti schválenému rozpočtu).

3.

Splátky istiny bankového úveru, splátky istiny a úroku úveru ŠFRB a splátky dlhodobých záväzkov mali do roku 2010 vždy mierne rastúcu tendenciu, avšak v roku 2010 ide o výrazný nárast vo výške splátok istiny (index rastu 1,64).

Analýza dlhovej služby vrátane dlhodobých záväzkov za roky 2008 – 2010

	2008	2009	2010
Počet obyvateľov	21 745	21 663	21 446
Dlhová služba v €	3 846 478	7 980 597	8 228 570
Dlhová služba na 1 obyvateľa/€	176,89	368,40	383,69
Splátky záväzkov v €	375 324	491 870	807 222

Z analýzy vyplýva nielen to, že rastie dlhová služba na jedného obyvateľa mesta, čo vyplýva zo zvýšenia záväzkov mesta ale hlavne to, že za posledný rok výrazne narástli splátky týchto záväzkov, ktoré boli doteraz splácané na úkor rezervného fondu.

Odporúčam spracovať analýzu záväzkov mesta s ohľadom na ich splácanie v časovom horizonte 3 až 5 rokov, zdefinovať možné riziká vyplývajúce zo záväzkových vzťahov budúcich období. V prípade definovania možných rizík nad únosnú úroveň, navrhnúť opatrenia na ich elimináciu do budúcnosti.

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVÝCH ORGANIZÁCIÍ

Príspevkovým organizáciám mesto v roku 2010 poskytlo príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie hmotného a nehmotného majetku nasledovne:

Príspevok na prevádzku:

1. Technické služby 939 502 € / rok 2009 - 1 133 412 €
2. Mestské kultúrne stredisko 222 105 € / rok 2009 - 255 022 €
3. Mestský športový klub 386 974 € / rok 2009 - 464 873 €

Príspevok na obstaranie hmotného a nehmotného majetku:

1. Technické služby 131 660 € / rok 2009 - 69 05,20€
2. Mestský športový klub 52 220 € / rok 2009 - 74 735 €
3. Mestské kultúrne stredisko 4 525 € / rok 2009 - 0 €

Hospodárenie príspevkových organizácií dokumentuje nasledovná tabuľka:

v €

	Technické služby	Mestské kultúrne stredisko	Mestský športový klub
Náklady – hlavná činnosť	1 465 371	340 238	909 140
Výnosy – hlavná činnosť	1 455 263	337 920	903 474
Hospodársky výsledok – hlavná činnosť	- 10 108	- 2 318	- 5 666
Náklady – podnikateľská činnosť	109 558	93 560	159 420
Výnosy – podnikateľská činnosť	112 014	93 720	123 577
Hospodársky výsledok – podnikateľská činnosť	2 456	160	-35 843
Hospodársky výsledok celkom (po zdanení)	- 7 652	- 2 158	- 41 509

Príspevkové organizácie vykonávali so súhlasom zriaďovateľa podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú boli zriadené.

Na základe analýzy hospodárenia musím konštatovať, že príspevkové organizácie mesta dosiahli v roku 2010 stratové hospodárenie.

Technické služby Brezno a Mestské kultúrne stredisko Brezno sú v hlavnej činnosti aj celkovo stratové, zisk z podnikateľskej činnosti nepokrýva stratu na hlavnej činnosti.

Mestský športový klub Brezno skončil v roku 2010 svoje hospodárenie so stratou a to tak v podnikateľskej ako aj v hlavnej činnosti. Dosiahnutie straty v podnikateľskej činnosti hodnotím veľmi negatívne. Dosiahnutie straty v podnikateľskej činnosti je v rozpore s princípmi hospodárenia príspevkových organizácií – príspevková organizácia má povinnosť dosahovať zisk z podnikateľskej činnosti a ak zisk nedosahuje musí túto činnosť ukončiť.

5. PREHĽAD O POSKYTNUTÝCH ZÁRUKÁCH

V správe k návrhu záverečného účtu Mesta Brezna je uvedené, že Mesto Brezno neprijalo žiadne záruky a ručenie za iné subjekty.

6. ÚDAJE O PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Návrh záverečného účtu Mesta Brezna neobsahuje údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti.

7. HODNOTENIE PROGRAMOV ROZPOČTU

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2010 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli alokované do 9 programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prac, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom.

Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného zdôvodnenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov a projektov. Napriek proklamovaniu, že pri hodnotení jednotlivých programov sa budú využívať základné kritériá ako relevantnosť, efektívnosť a hospodárnosť, účinnosť, vplyv, udržateľnosť, tieto v hodnotení zaznamenané neboli. Celkovo však vnímam hodnotenie programov rozpočtu v rámci záverečného účtu za podrobne spracované najmä čo sa týka kvantity, kvalitatívne zlepšenie, t.j. najmä využitie proklamovaných základných kritérií možno očakávať v nasledujúcich rokoch, keď sa bude hodnotiť plnenie programov v širšom kontexte (najmä časovom).

ZÁVER

Návrh záverečného účtu Mesta Brezna za rok 2010 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Návrh záverečného účtu Mesta Brezna za rok 2010 bol v zmysle § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým. Riadna účtovná závierka k 31.12.2010 bola v súlade s § 9, ods. 5 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy overená audítorom.

ING. INGRID VEVERKOVÁ
HLAVNÁ KONTROLÓRKA MESTA BREZNA